

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«КИЄВО-МОГИЛЯНСЬКА АКАДЕМІЯ»

НАКАЗ

11 05 2017

Київ

№ 217

Про введення в дію Положення про основні засади охорони прав на об'єкти інтелектуальної власності в Національному університеті «Києво-Могилянська академія»

Відповідно до ухвали Вченої ради НаУКМА (протокол № 5 від 27 квітня 2017 року),

НАКАЗУЮ:

Вести в дію Положення про основні засади охорони прав на об'єкти інтелектуальної власності в Національному університеті «Києво-Могилянська академія», що додається.

Президент

А. А. Мелешевич

Віце-президент з наукової роботи та інформатизації

Т. О. Ярошенко

Начальник юридичного відділу

С. О. Сироткіна

Помічник президента

Л. В. Косенко

ПОЛОЖЕННЯ
про основні засади охорони прав на об'єкти інтелектуальної власності
в Національному університеті «Києво-Могилянська академія»

I. Загальні положення

1. Положення визначає основні засади охорони прав на об'єкти інтелектуальної власності на окремі об'єкти права інтелектуальної власності з метою створення умов для ефективного використання інтелектуального потенціалу НаУКМА, забезпечення сучасних методів управління діяльністю у сфері інтелектуальної власності, сприяння розвитку комерціалізації об'єктів права інтелектуальної власності в НаУКМА.

2. Положення розроблено відповідно до Цивільного кодексу України, Законів України Закону України «Про наукову та науково-технічну діяльність», «Про авторське право і суміжні права», «Про охорону прав на знаки для товарів і послуг», «Про охорону прав на винаходи і корисні моделі», «Про охорону прав на промислові зразки», «Про охорону прав на топографії інтегральних мікросхем», «Про захист від недобросовісної конкуренції», «Про державну таємницю», постанови Кабінету Міністрів України від 27.12.2001 № 1756 «Про державну реєстрацію авторського права договорів, які стосуються права автора на твір», постанови Кабінету Міністрів України від 23.12.2004 № 1716 «Про затвердження Порядку сплати зборів за дії, пов'язані з охороною прав на об'єкти інтелектуальної власності», інших нормативно-правових актів, Статуту НаУКМА, нормативних актів НаУКМА.

3. Об'єкти інтелектуальної власності є творчим надбанням НаУКМА.

4. Положення визначає систему регулювання правовідносин щодо окремих об'єктів інтелектуальної власності, службові твори, заходів для здійснення охорони прав НаУКМА та сплату платежів з отримання охоронних документів на такі об'єкти.

5. Об'єкти права інтелектуальної власності:

авторське право (створення і використання літературних, музичних, художніх творів, наукових праць тощо) та **суміжні права** (виконавська діяльність артистів, фонограми тощо). Можливо поєднання цих двох груп. Перелік не вичерпний. До нього також відносяться технічна документація, карти, креслення, листи, щоденники, інтерв'ю, твори, написані математичною мовою (формули), звіти про науково-дослідні роботи, сценарні твори, твори

декоративно-прикладного мистецтва, обробки фольклору, енциклопедії та антології тощо. Державна реєстрація та охоронний документ не є обов'язковими;

об'єкти промислової власності (за сферою використання результатів). Захист забезпечується як виключне право на використання та підтверджується обов'язковим охоронним документом, який видається державою за встановленими законодавством умовами. Потребують державної кваліфікації та державної реєстрації, тому права на об'єкти промислової власності виникають лише з моменту, визначеного відповідним законом.

об'єкти індивідуалізації (комерційне (фірмове) найменування, торговельна марка (знак товарів і послуг), географічне зазначення походження товарів. Для нас не актуальні ті об'єкти, які пов'язані з певним правовим статусом (комерційні фірми) або з географічним розташуванням, що позначає товар, послугу за відповідним регіоном.

II. Службовий твір

1. **Службовий твір** - твір, створений автором у порядку виконання службових обов'язків відповідно до службового завдання чи трудового договору (контракту) між ним і НаУКМА.

2. Службовим є твір за таких умов:

працівник працює за наймом (трудовий договір, контракт), а не за цивільно-правовим договором;

твір створено на виконання своїх службових (трудових) обов'язків;

в договорі між автором та роботодавцем встановлено розмір авторської винагороди за кожний вид використання службового твору;

роботодавець має право використовувати твір лише протягом періоду трудових відносин з автором.

3. Автором є особа, яка виконує трудову функцію згідно з укладеним з НаУКМА трудовим договором (контрактом) або на постійній основі та/або за сумісництвом незалежно від розміру ставки та форми оплати праці, виконує завдання за замовленням, на підставі цивільно-правового договору.

4. Особисті немайнові права на службовий твір належить його автору (авторство).

5. Майнові права інтелектуальної власності на службовий твір, створений у зв'язку з виконанням трудового договору (контракту), належать спільно працівникові, який створив цей твір, та НаУКМА, якщо інше не встановлено договором між працівником та НаУКМА.

6. Виключне майнове право на службовий твір належить НаУКМА на підставі трудового договору (контракту), договору про розподіл майнових прав на об'єкти права інтелектуальної власності, створені при виконанні

службових обов'язків і (або) окремого доручення НаУКМА, та (або) цивільно-правового договору між автором і НаУКМА.

7. Виключні майнові права, які автор (автори) передає НаУКМА повністю або частково:

право на використання об'єкта права інтелектуальної власності;

виключне право дозволяти використання об'єкта права інтелектуальної власності;

виключне право перешкоджати неправомірному використанню об'єкта права інтелектуальної власності, в тому числі забороняти таке використання;

інші майнові права інтелектуальної власності, встановлені законом стосовно певного об'єкта права інтелектуальної власності.

8. При укладенні трудового договору (контракту), договору про розподіл майнових прав на об'єкти права інтелектуальної власності, створені при виконанні службових обов'язків і (або) окремого доручення НаУКМА, цивільно-правового договору між НаУКМА та працівником (виконавцем) може визначатися інший порядок розподілу майнових прав на створений об'єкт інтелектуальної власності (право на отримання свідоцтва про реєстрацію авторського права на твір, використання тощо).

Договір про розподіл майнових прав інтелектуальної власності, створені при виконанні службових обов'язків і (або) окремого доручення НаУКМА є додатком до трудового договору (контракту).

9. Розподіл прав на створений у співавторстві об'єкт права інтелектуальної власності здійснюється за домовленістю між співавторами на підставі укладеними між ними договору між співавторами про вклад у створення об'єкта права інтелектуальної власності та розподіл винагороди.

10. У разі передачі працівником всіх майнових прав НаУКМА на твір, створений у порядку виконання трудового договору (контракту), за працівником залишаються особисті немайнові права.

11. В трудовому договорі (контракті) може встановлюватися умова укладення цивільно-правового договору про створення об'єкта авторського права та (або) суміжних прав, обов'язок працівника щодо сповіщення НаУКМА про створення такого об'єкта тощо.

12. НаУКМА має право:

протягом двох місяців від дати надходження повідомлення автора (авторів) про створення об'єкта права інтелектуальної власності виносити рішення щодо заходів охорони права інтелектуальної власності;

подавати до уповноважених органів з охорони прав інтелектуальної власності заявки на видачу охоронних документів, вживати заходів для одержання охоронного документа, підтримання чинності виключних майнових прав протягом встановленого законодавством строку;

вживати заходів для одержання охоронного документа на об'єкт права інтелектуальної власності, підтримання чинності цього документа протягом встановленого законодавством строку;

забезпечувати доступ до твору шляхом доведення до загального відома таким чином, щоб будь-яка особа мала доступ до нього з будь-якого місця та у будь-який час за її власним вибором, зокрема, через Інтернет;

відтворювати твір для постійного, тимчасового зберігання в електронній (цифровій та ін.), оптичній, іншій формі для зчитування комп'ютером;

передавати право на одержання охоронного документа іншій особі;

у разі прийняття рішення про припинення дій з отримання патенту, запропонувати автору (авторам) укласти договір про передачу йому права на отримання патенту, а у разі прийняття рішення про відмову в підтриманні чинності виключних майнових прав не пізніше ніж за два місяці до завершення поточного року їх дії, повідомити про це автора (авторів);

використовувати об'єкт права інтелектуальної власності у власному виробництві на свій розсуд;

здійснювати інші заходи, передбачені чинним законодавством, договором тощо.

13. Автор (автори) зобов'язаний:

сприяти одержанню НаУКМА охоронних документів на об'єкти права інтелектуальної власності в Україні, іноземних державах;

брати участь у підготовці заявки на об'єкт права інтелектуальної власності, складанні опису заявки, обґрунтуванні доцільності патентування, ліцензування тощо);

сприяти доведенню об'єкту права інтелектуальної власності до стану, що придатний для промислового використання;

своєчасно і в необхідному для подання заявки обсязі повідомляти НаУКМА про створення охороноздатного об'єкта права інтелектуальної власності;

надавати разом з повідомленням інформацію щодо створеного об'єкта в обсязі, необхідному і достатньому для подання заявки чи прийняття НаУКМА іншого рішення щодо його повідомлення;

не чинити перешкод одержанню НаУКМА охоронного документа;

у разі переходу майнових прав на об'єкт права інтелектуальної власності на ім'я автора (авторів) надавати НаУКМА дозвіл на використання винаходу (корисної моделі) на умовах невиключної ліцензії;

повідомляти НаУКМА про створення об'єкту права інтелектуальної власності у співавторстві та надавати інформацію про таких співавторів;

зберігати конфіденційність одержаної інформації до офіційного опублікування матеріалів заявки і вживати заходів щодо недопущення до неї сторонніх осіб та осіб, які за своїми службовим становищем не можуть мати доступу до такої інформації тощо.

14. Автор (автори) мають право:

брати участь у заходах з використання об'єкту права інтелектуальної власності (виготовлення, випробування, розроблення технічної документації тощо) у погодженому з НаУКМА порядку;

набувати на своє ім'я права інтелектуальної власності на об'єкти права інтелектуальної власності у разі відмови НаУКМА від підтримання їх чинності;

на інші права, встановлені законодавством, нормативними актами, договором, укладеним з НаУКМА.

15. Державна реєстрація договорів щодо розпорядження майновими правами інтелектуальної власності здійснюється НаУКМА після прийняття відповідного рішення згідно з чинним законодавством.

16. Факт передання виключних майнових прав інтелектуальної власності, які відповідно до вимог законодавства є чинними після їх державної реєстрації, підлягає державній реєстрації.

III. Правова охорона на окремі об'єкти права

1. Правова охорона авторських та суміжних прав

1. Об'єкти авторського права:

літературні письмові твори, зокрема: романи, поеми, статті та інші письмові твори; лекції, промови, проповіді та інші усні твори; драматичні, музично-драматичні твори, пантоміми, хореографічні, інші сценічні твори; музичні твори (з текстом або без тексту); аудіовізуальні твори; твори живопису, архітектури, скульптури та графіки; фотографічні твори; твори ужиткового мистецтва; ілюстрації, карти, плани, ескізи і пластичні твори, що стосуються географії, топографії, архітектури або науки; переклади, адаптації, аранжування та інші переробки літературних або художніх творів; збірники творів, якщо вони за добором або упорядкуванням їх складових частин є результатом інтелектуальної діяльності;

комп'ютерні програми;

компіляції даних (бази даних), якщо вони за добором або упорядкуванням їх складових частин є результатом інтелектуальної діяльності;

інші твори.

2. Об'єкти суміжних прав:

виконання;

фонограми;

відеограми;

передачі (програми) організацій мовлення.

3. Для сповіщення про свої права може використовуватися знак охорони авторського права, що складається з таких елементів: латинська літера «с», обведена колом, ім'я особи, яка має авторське право, рік першої публікації твору.

4. Право власності на авторські права може засвідчуватися свідоцтвом.

5. Оформлення авторського права, що підлягає реєстрації:

авторське право НаУКМА на службовий твір;
авторські договори про передання виключного або невиключного майнових прав на твір.

Державна реєстрація інших договорів щодо розпоряджання майновими правами інтелектуальної власності здійснюється НаУКМА після прийняття відповідного рішення згідно з чинним законодавством.

6. Реєстрація авторських прав здійснюється згідно з чинним законодавством уповноваженим органом з питань інтелектуальної власності.

7. Реєстрація та спеціальне оформлення авторського права здійснюється у державних реєстрах протягом строку охорони авторського права.

Про реєстрацію договорів, які стосуються права на твір, видається рішення уповноваженим органом з питань інтелектуальної власності.

8. За державну реєстрацію, підтримання державної реєстрації сплачуються збори, розмір яких встановлено Кабінетом Міністрів України.

2. Правова охорона об'єктів промислової власності

1. Об'єкти промислової власності:

винаходи;
корисні моделі;
промислові зразки.

2. Автори (винахідники) - фізичні особи, які створили об'єкти права інтелектуальної власності, мають право надавати створеному об'єкту своє ім'я або спеціальну назву.

5. Набуття права інтелектуальної власності на винахід, корисну модель, промисловий зразок засвідчується патентом.

6. Патент видається, якщо об'єкт відповідає встановленим чинним законодавством умовам патентоздатності.

7. Право на одержання патенту на службовий винахід (корисну модель) має НаУКМА.

8. Автор (автори) передає право на патент НаУКМА відповідно до договору про розподіл майнових прав на об'єкти права інтелектуальної власності, створені при виконанні службових обов'язків і (або) окремого доручення НаУКМА, договору між творцем (творцями) і НаУКМА про передання права на одержання охоронного документа на об'єкти права інтелектуальної власності, створені у зв'язку з виконанням трудового договору.

9. Виключні майнові права (виключне право дозволяти, перешкоджати використанню) є чинним з дати, наступної за датою державної реєстрації. Тимчасова охорона на винаходи надається з дати публікації відомостей про подану заявку на винахід.

10. НаУКМА може надавати іншій особі дозвіл на використання промислової власності (винаходу (корисної моделі)) на певних умовах на підставі ліцензійного договору.

Договори про передачу права на використання промислової власності (ліцензійні договори) укладаються у письмовій формі та реєструються у національній патентній установі на умовах, встановлених чинним законодавством.

11. НаУКМА як власник патенту додатково має право:

самостійно використовувати винахід;

надавати право на його використання іншим особам;

передавати свої виключні права стосовно даного винаходу (відступати патент);

забороняти іншим особам використовувати винахід (корисну модель) без його дозволу у разі порушення.

12. Якщо патент належить НаУКМА та автору (авторам) спільно, порядок використання прав інтелектуальної власності здійснюється на підставі укладеного між ними договору. У разі відсутності такого договору співвласники використовують об'єкт промислової власності на свій розсуд, але передача патенту та (або) видача ліцензії іншій особі здійснюється за наявності згоди інших співвласників.

13. Реєстрація прав на об'єкти промислової власності здійснюється згідно з чинним законодавством уповноваженим органом з питань інтелектуальної власності.

14. Оформлення патенту на секретний винахід (корисну модель) здійснюється відповідно до вимог Закону України «Про державну таємницю» за погодженням з державним експертом. Права на секретний винахід (корисну модель) реєструються у відповідному Державному реєстрі.

15. За державну реєстрацію, підтримання державної реєстрації сплачуються збори, розмір яких встановлено Кабінетом Міністрів України. Підтримання чинності патенту здійснюється за умови сплати річного збору.

3. Правова охорона комп'ютерних програм

1. Охорона об'єктів інтелектуальної власності у формі комп'ютерних технологій може здійснюватися такими документами:

свідоцтво про авторство на текст незмінної частини програми;

свідоцтво на знак для товарів і послуг для персоніфікації програми на ринку;

патент на спосіб реалізації програми;

патент на пристрій програмної та апаратної частин;

опис до патенту, який містить текст частини комп'ютерної програми;

патент на промисловий зразок для захисту дизайну екранних форм і шрифтів;

авторська угода з авторами комп'ютерної програми з описом програми, наведенням тексту з незмінних частин тощо.

2. Охорона суміжних прав (зокрема, як бази даних) може здійснюватися також лише шляхом нанесення позначення закону охорони на екземпляра файлів (латинська буква R у колі, ім'я особи, якій належать суміжні права, рік створення звукового файлу).

3. Реєстрація прав на об'єкти права інтелектуальної власності здійснюється згідно з чинним законодавством уповноваженим органом з питань інтелектуальної власності протягом дії авторського права у встановленому законодавством порядку.

4. Авторський договір на створення і використання комп'ютерних програм додатково має містити такі умови:

- передачу окремих особистих немайнових прав на об'єкт НаУКМА;
- можливість перевідступлення авторського договору;
- типи персональних комп'ютерів, для яких може бути використана комп'ютерна програма, їх кількість та місцезнаходження;
- права сторін на модифікацію;
- кількість копій, що виготовлятимуться;
- забезпечення доступу до вихідного коду;
- порядок використання твору третіми особами;
- строки і порядок навчання користувача;
- технічні умови, календарний план робіт, перелік використовуваного обладнання тощо.

5. Передача невиключного права на використання твору здійснюється за умови, що за особою, яка передає невиключне право, також зберігається право на використання твору і передачу невиключного права використання іншим особам.

Передача виключного права на використання твору здійснюється тільки одній особі, яка має право дозволити чи заборонити використання твору іншим особам, в межах наданих їй прав.

4. Правова охорона засобів індивідуалізації

1. Об'єкти інтелектуальної власності - **засоби індивідуалізації учасників** цивільного обігу, товарів та послуг (або комерційних позначень):
торговельна марка (знак товарів і послуг);
комерційне (фірмове) найменування;
географічне зазначення (походження товарів, (послуг)).

2. Набуття права інтелектуальної власності на торговельну марку засвідчується свідоцтвом.

Право власності на частину об'єкта засвідчується свідоцтвом на ім'я особи, якій передана така частина.

4. Свідоцтво надає НАУКМА виключне право:

забороняти іншим особам без згоди використовувати зареєстрований знак стосовно наведених у свідоцтві товарів і послуг;

використовувати зареєстрований знак стосовно товарів і послуг, споріднених з наведеними у свідоцтві, якщо внаслідок такого використання можна ввести в оману щодо особи, яка виробляє товари чи надає послуги;

використовувати позначення, схоже із зареєстрованим знаком, стосовно наведених у свідоцтві товарів і послуг, якщо внаслідок такого використання ці позначення і знак можна сплутати;

використовувати позначення, схоже із зареєстрованим знаком, стосовно товарів і послуг, споріднених з наведеними у свідоцтві, якщо внаслідок такого використання можна ввести в оману щодо особи, яка виробляє товари чи надає послуги, або ці позначення і знак можна сплутати;

вимагати припинення порушення своїх прав та відшкодування збитків.

5. Право на використання торговельної марки (знаку на товари і послуги) може бути оформлено ліцензійним договором.

Ліцензійний договір повинен містити:

умови збереження якості товарів і послуг, для позначення яких надається знак;

умови здійснення контролю збереження якості товарів і послуг з боку НАУКМА тощо.

6. Інформація про видані ліцензії та передачу права власності на знак публікується в офіційному бюлетені відомств.

7. Реєстрація прав на об'єкти здійснюється згідно з чинним законодавством уповноваженим органом з питань інтелектуальної власності.

8. За державну реєстрацію, підтримання державної реєстрації сплачуються збори, розмір яких встановлено Кабінетом Міністрів України.

IV. Винагорода за використання авторського права

1. Винагорода автору (авторам) не сплачується:

за створення та використання службового твору (у тому числі за наукові планові видання за виключенням підручників, навчальних посібників);

за створення твору на підставі договору замовлення, цивільно-правового договору.

2. Розмір та порядок виплати винагороди автору (авторам) за використання твору (у власному виробництві, від надання дозволу (ліцензій) на їх використання іншим особам в Україні та за її межами) визначається авторським договором, договором між творцем (творцями) і роботодавцем про передання права на одержання охоронного документа на об'єкти права інтелектуальної власності, створені у зв'язку з виконанням трудового договору.

3. Авторська винагорода визначається:
у відсотках від доходу, отриманого від використання твору (роялті);
вигляді фіксованої суми (паушальний платіж);
іншим чином.

4. Роялті може встановлюватися як відсоток від ціни опублікованого твору або від загальної виручки. Виплата роялті здійснюється періодично, відповідно до кількості проданих примірників або виконань.

Виплата винагороди у ліцензійних договорах може здійснюватися у вигляді фіксованої суми повністю або в розстрочку.

5. Право автора на одержання справедливої винагороди за використання створеного ним твору не може бути предметом передачі чи відмови.

Автор має невідчужуване право на одержання грошової суми у розмірі п'яти відсотків від суми кожного продажу оригіналу художнього твору чи оригіналу рукопису літературного твору, наступного за відчуженням оригіналу, здійсненим автором. Зазначена сума сплачується продавцем оригіналу твору.

Право автора на зазначену винагороду переходить до спадкоємців автора твору та спадкоємців цих спадкоємців і діє до спливу строку чинності майнових прав інтелектуальної власності на твір.

6. Мінімальна ставка авторської винагороди встановлена Кабінетом Міністрів України.

V. Витрати та облік об'єктів права інтелектуальної власності

1. Оплата встановлених законодавством зборів, інших платежів, що пов'язані з отриманням охоронних документів на об'єкти права інтелектуальної власності, здійснюється НаУКМА повністю або частково, або у порядку, встановленому договором між творцем (творцями) і НаУКМА про передання права на одержання охоронного документа на об'єкти права інтелектуальної власності, створені у зв'язку з виконанням трудового договору.

2. Облік створених або придбаних об'єктів права інтелектуальної власності здійснюється на підставі документу, що підтверджує майнові права на об'єкти права інтелектуальної власності. Про введення в господарський оборот об'єкта права інтелектуальної власності складається акт.

3. Для визначення строку корисного використання (дії, витрати на оплату встановлених законодавством зборів, інших платежів для отримання охоронних документів для забезпечення чинності майнових прав тощо) об'єктів права інтелектуальної власності враховуються результати проведеного аналізу:

вимог законодавства щодо строку чинності виключних майнових прав кожного об'єкту права інтелектуальної власності;

можливих економічних вигод, що пов'язані з використанням об'єктів права інтелектуальної власності;

морального зносу;

інших обставин у кожному конкретному випадку.

4. Строк корисного використання на об'єкт права інтелектуальної власності зменшується (збільшується) за наявності відповідних підстав.

5. Списання об'єктів права інтелектуальної власності з балансу НаУКМА проводиться у встановленому законодавством порядку у разі їх вибуття (ліквідації). Списання здійснюється у випадках, коли отримання НаУКМА економічної вигоди від використання об'єктів права інтелектуальної власності є неможливим або недоцільним.

VI. Організаційні заходи здійснення правової охорони

1. Забезпечення сучасних методів управління діяльністю у сфері інтелектуальної власності, сприяння комерціалізації об'єктів права інтелектуальної власності в НаУКМА здійснюється уповноваженою особою в сфері інтелектуальної власності разом з адміністративними, науковими, навчальними та іншими підрозділами.

2. Уповноважена особа в сфері інтелектуальної власності НаУКМА здійснює свою діяльність відповідно до визначеного законодавством, нормативними актами НаУКМА порядку, в єдиному комплексі, наукової, науково-технічної, науково-дослідної діяльності і підпорядковується віце-президенту з наукової роботи та інформатизації.

3. Уповноважена особа в сфері інтелектуальної власності НаУКМА проводить аналіз результатів наукової, науково-технічної, науково-дослідної діяльності щодо можливості їх відкритого опублікування, використання, експонування, передання третім особам, в інформаційні центри, включення до баз даних й інших форм інформації, доступних невизначеному колу осіб, формує перелік охоронних документів НаУКМА на об'єкти права інтелектуальної власності.

